

మనవడికొర్రు వినుకంటి సుఖలాపి

సుందరి చెయ్యి పట్టుకుని పరీక్షగా కిందికి, పైకి చూసి వదిలాడు స్వామీజీ!
 “బాబూ! సంతానయోగం వుందా?”
 ఆత్రంగా అడిగింది కామాక్షమ్మ!
 సుదుటిమీద వున్న నామ్మా వేళ్లతో రాసు కుంటూ ఆలోచనో చదాడు స్వామీజీ!
 “ఏం చెప్పాడో?” అనుకుంటూ ఆతని ముఖంలోకి ముస్తూన్నారు కామాక్షమ్మ, ఆమె కోడలు సుందరి, పక్కంటి సీత!
 “అమ్మాయి చేతిలో సంతానరేఖ చాలా అడ్డదిడ్డంగా వుంది! శాంతి చెప్పేస్తానీ సంతానం కలగదు!” అన్నాడు.
 సంతానం అనలు కలగదని చెప్పడేమోనని హాడిలిపోతున్న కామాక్షమ్మకి ఆ మాట కాస్త శాంతి విచ్చింది.
 “శాంతి అంటే ఏం చెయ్యాలి? బాబూ!” అనడిగింది కామాక్షమ్మ.
 “దంపతులు తీర్థయాత్రలు చెయ్యాలి నేనొక పూజ చెప్తాను, తిరిగి వచ్చాక దాన్ని చెయ్యాలి!”
 “బాబూ! ఇవన్నీ చేస్తే ఏళ్లులు వుద్దారంటారా?” సందేహంగా అడిగింది కామాక్షమ్మ.
 ఆ మాటకి స్వామీజీ కళ్ళెర్ర చేసి - “నా మాట మీద నమ్మకం లేదా?” అన్నాడు.
 38 — అంధ్రవనశ్రవణం — 1-4-80

అది చూసి కామాక్షమ్మ కంగారుపడుతూ చెంచలు వాయిచుకుంది.
 “అయ్యో! అదేం కాదండీ! ఊరికే అడిగాను. మీరెంత గొప్పవారో నాకు తెలీదా!” అంటూ ఆయన్ని సొగిడి, పదిరూపాయలు ఆయన చేతిలో పెట్టింది.
 ఆయన చేయవలసిన పూజా కార్యక్రమాన్ని వివరించాడు.
 “ఇవన్నీ చెయ్యండి! వంతానం కలగకపోతే అప్పడడగండీ!” అని, సుందరిని దీవించి వెళ్లాడు.
 “ఇలా ఎంతమంది చెప్పలేదు? వాళ్లు చెప్పిన వన్నీ చేశాం! అయినా ఏం జరిగింది? నాకిటు వంటి పూజల్లోనూ, వ్రతాల్లోనూ నమ్మకం పోతోందతయ్యో!” కుర్చీలో వారగిలబడి అంది సుందరి.
 “అయ్యో! ఆలా అనకే ఆపవారం. ఈయన పెద్ద స్వామీజీ! హిమాలయాల్లో తపస్సు చేశాట్టు! ఈయన ఎలా చెప్తే ఆలా జరుగుతోందట! ఎన్నో దాఖలాలు కూడా వున్నాయి.”
 “ఏమో బాబూ! ఇంతలా అనవసరం ఖర్చు అనిపిస్తోంది.”
 “చాళ్ళే వూరుకో! ఇదేం పెద్ద ఖర్చా! రేపు మనవడు వుడై, అంతా ఆదానే!” అంది అవిడ.

“నువ్వేమంటావు సీతా!” అంది సుందరి సీతవేపు చూస్తూ.
 అప్పటివరకూ వారిద్దరి మాటలు వింటూ కూర్చున్న సీత సుందరి మాటకి,
 “అతయ్యగారు చెప్పినట్లు చెయ్యవే! ఏ పుట్టలో ఏ పాముదో ఎవరు చెప్పగలరు?” అంది సీత.
 ఆ మాటకి కామాక్షమ్మ సంతోషపడతూ -
 “అలా చెప్పవే సీతా!” అని,
 “అప్పుడే మూడు దాటిందే సుందరి! నాకిన్ని కాపీళ్లు పోస్తేవా సిద్ధాంతిగారి దగ్గరకు వెళ్లి ప్రయాణానికీ ముహూర్తం పెట్టించుకోస్తా” అంది.
 సీత లేచి “నేనూ వెళ్తాను సుందరి! చిన్నాడు లేచాడేమో!” అని వెళ్లిపోయింది!
 తనవి తీర్థయాత్రలకు పంపేవరకూ అత్త గారికి విడవట్టుడు! అనుకుంటూ లేచి వంటింట్లోకి వెళ్లింది సుందరి!
 సాయంత్రం ఆరయింది!
 వెంకట్రావు అఫీసునుంచి వచ్చి, బట్టలు మార్చుకుని పేపరు వుచ్చుకుని కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.
 అప్పటివరకూ కోడలు దగ్గర కూర్చుని తను విన్న పుణ్యక్షేత్రాల్ని గూర్చి వర్ణించి చెప్పున్న

కామాక్షమ్మ కొడుకుని చూసి, తనే కాసీగ్లాసు పుచ్చుకుని అతని దగ్గరికెళ్ళింది!

కొడుక్కి గ్లాసు ఇచ్చి అతని ప్రక్కనే కూర్చుని మధ్యాహ్నం జరిగినంతా వివరించి చెప్పింది.

“నేను సిద్ధాంతిగారిని అడిగామలా అక్కాయి! వచ్చే శుక్రవారం ప్రయాణానికి చాలా బాగుంటుంది దన్నాడు. శుక్రవారం అంటే సరిగ్గా రేపటికి వారమవుతూ! ఈరోజు డబ్బు సేదం చెయ్యి” అంది.

అసలే ఆసీసులో పనిలో అరిపవచ్చిన వెంకట్రావుకి తల్లి దోరణి విసుగు కలిగింది “ఈవిడ కింకెం పనిలేదు! ఎప్పుడూ వెంటాటా, శాంతులూ అని, ఎన్ను చంపేస్తోంది!” మనసులో విసుక్కున్నాడు.

కాని తల్లిమీద పుండే గౌరవంకొద్దీ పైకి ఏమీ అన్నేకపోయాడు. అవిడ మనపడి కోసం పడే తాపత్రయం చూస్తూంటే ఒక్కక్కప్పుడు జాణిస్తుంది! తనకి పిల్లలంటే ఇష్టమే!

కాని దేనికైనా అదృష్టం పుండాలిగా! ప్రతాలూ, పూజలూ చేస్తే పుడతారా! కాని తల్లి కదో పిచ్చి! ప్రతి వెలతోనూ ఇటువంటి పూజా కార్యక్రమాలు కనీసం రెండైనా పుంటాయి. తన జీతంలో సగభాగం వీటికే ఖర్చవుతోంది! వెనకాల కొద్దిగ అన్నీ పుండబట్టి, అప్పులు మాత్రం లేవు. కాని ఇప్పుడు నెలాఖరు రోజులు!

ఈ పుణ్యతీర్థాలు సేవించుటకు ఎంత డబ్బు పుండదో? ఏమో! “ఏమిటా? ఆలోచన?” “మొన్ననేగా రెండోదంబుపెట్టి అదేదో ప్రతం చేశావు! ఇప్పుడు మళ్ళీ అంటే...” ననుగుతూ అన్నాడు.

“అదేమిటా! అలా అంటే ఎలా? ఏది చేసినా పిల్లలకోసమేగా! నువ్వెక్కోడో అక్కడ చూడాలి!” అంది కామాక్షమ్మ ఇతరదన్నట్లు. “ఎంతవుతుంది?”

“నేను వాకలు చేశానా! ఒక వెయ్యి వాలుతుందిరే!” ఎంతో తేలిగ్గా అంది. “వెయ్యి రూపాయలే!” గుడ్లు తేలవేశాడు వెంకట్రావు.

అవిడ అదేం పట్టించుకోకుండా - ‘ఒరేయ్! నీ వేషాలు చాలుగానీ, వచ్చే శుక్రవారం మీరిద్దరూ బయలుదేరి వెళ్ళాల్సిందే! ఈరోజు డబ్బు ఎక్కడ తెస్తావో, ఎలా తెస్తావో, వాకు తెలియదు!” ఖచ్చితంగా అని, అక్కడినుంచి లేచి రోపరకెళ్ళింది కామాక్షమ్మ.

వెంకట్రావు నీర్వంగా వెనక్కు వాలాడు! నెలాఖరు రోజుల్లో డబ్బు అప్పు ఎప్పుడూ ఇవ్వడు. అమ్మ మాటకు తిరుగులేదు. తాము తీర్ణయ్యాలి అలా...? ఆలోచించి, ఆలోచించి చివరికి ఆసీసులో లోను తీసుకోవడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

1-8-80 == ఆంధ్రం తెలుగు == 39

రోజులు గడుస్తున్నాయి! కామాక్షమ్మ తీర్ణయ్యాలి అంటూ ఏర్పాట్లన్నీ దగ్గరుండి చూస్తోంది! సుందరి ప్రయాణం గూర్చి ఆ నీధిలో అందరికీ తెలిసిపోయింది!

రోజూ వచ్చి తమకు తెలిసిన పుణ్యక్షేత్రాలను గూర్చి అలాకోడల్లకు చెప్పడం మొదలెట్టారు. ప్రయాణం ‘రేపు’కేకి వచ్చింది.

ఆ మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాక సుందరి సీత దగ్గరికి వెళ్ళింది. సుందరి వెళ్ళేసరికి సీత దిగాలుగా కూర్చున్న పుంది. సీత కొడుకు వాయిగేళ్ల రామం మంచం మీద పడుకుని పున్నాడు. సుందరిని చూసి, “రా! సుందరి!” అంది సీత తెచ్చగా.

“రామూ అలా పడుకున్నాడే సీతా! ఏమయింది?” సుందరి ఆత్రంగా అడిగింది “ఏం చెప్పను సుందరి! వారం రోజులనుండి రామూ కడుపునొప్పి అంటుంటే, అజీర్తి అనుకుని ఏదో వాలువైద్యం చేశాను. కానీ తగ్గలేదు! నిన్న డాక్టరు దగ్గరికి తీసికెళ్ళే పరీక్షచేసి కడుపులో ఏదో కంటితా లేచిందని త్వరగా ఆపరేషను చెయ్యకపోతే కుర్రాడు దక్కడని చెప్పాడు. ఆపరేషన్ కి ఎంతలేదన్నా అయిదోదలన్నా కావాలి! మా స్థితి నీకు తెలుసుకదే! అంత డబ్బు ఎక్కడి నుంచి తెస్తాం! అక్కడికి ఆయన ఏదో తంటాలు పడుతూనేవున్నారు. ఆపై న మా అదృష్టం ఎలా పుంటే అలా జరుగుతుంది!” సీత చెంపలు నీటిలో తడిసిపోయాయి.

సుందరికి దుఃఖం వచ్చింది. నిన్నిల్లా రామూ కప్పించని కారణం ఇదన్న మాట! అంటూ రామూ వేపు చూసింది. ఎప్పుడూ పుషానిగా గంతులు వేస్తూ తిరిగి రామూ అలా పడుకుని పుంటే కడుపులో దేని నల్లయింది.

“శ్రీ లక్ష్మీనిం యం”లో టి. రాజేశ్వరి, గోకిని రామారావు

రామూ అంటే సుందరికి చాలా ఇష్టం! రామూ పుట్టింది సీతకే అయినా చిన్నపుట్టింది ఏక్కువ నమయిం సుందరి దగ్గరే పుండేవాడు.

వాడికి సుందరే నీళ్లు పోసేది, అన్నం పెట్టేది! రాత్రిల్ల కూడా తన దగ్గరే పడుకో జెట్టుకునేది. అప్పుడప్పుడు ఎవ్వరూ విసుకుండా వాడిచేత అమ్మా అని పిలిచేనుకుని సంతోషిస్తూ పుండేది.

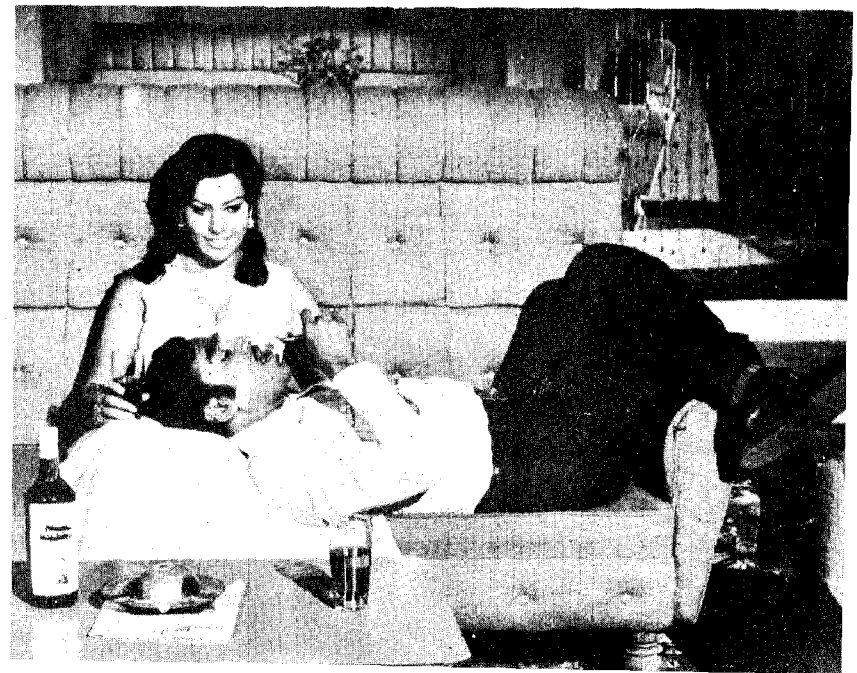
ఒక విధంగా చెప్పాలంటే సుందరికి పిల్లలు లేనితోటా తిర్చి ఆమెని ఆనందపెట్టేది రామూనే! అటువంటి రామూకి ఇంత భయంకరమైన వ్యాధి! వెంటనే ఆ పరీక్ష చేయ్యకపోతే ప్రమాదం!

అంటే రామూ చనిపోతాడా! సుందరి గుండె దడదడ లాడింది. ఇక అక్కడ పుండలేక ఇంటికొచ్చేసింది. మాటి మాటికి రామూనే కళ్ళలో మెదులుస్తూడు. రామూ చాచకూడదు! ఎలాగైనా వాడిని రక్షించాలి.

కాని ఎలా? ఆలోచించి చివరికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది! గబగబా లేచి సీత దగ్గరికి వెళ్ళింది. సుందరి చేతిలోని డబ్బు చూసి తెల్లబోతూ, “ఏంటిది!” అంది సీత. “డబ్బు! వెయ్యి రూపాయలు!! తీసుకో!” సీతకి నోటమాట రాలేదు.

“తీసుకో!” అంటూ సుందరి వాటిని సీత చేతిలో పెట్టింది. “మరి మీ ప్రయాణం!” అంది సీత ఎలాగో నోరు వెళ్ళుకుని. “మొన్న వెళ్ళటం లేదు!” తాసీగా అంది సుందరి. “కాని...”

“సీతా! అనవసర ప్రశ్నలతో కాయావన

చమురు కొరతను కాదనే ఎలక్ట్రిక్ మోటారుకారు

గల్ఫ్, వెస్ట్రన్ ఇండస్ట్రీస్ అనే ఒక అమెరికన్ పారిశ్రామిక సంస్థ ఒక ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీని తయారుచేసింది. దీనితో గంటకు 55 మైళ్ల వేగంతో 150 మైళ్లు ఒక కారు నడిపారు. దీనికోసం బ్యాటరీని ఆరు నుంచి ఎనిమిది గంటల వరకు చార్జ్ చేయ వలసి వచ్చింది.

జింక్ - కోర్టెడ్ తో ఈ బ్యాటరీ నిర్మాణం జరిగింది. వీటి నిర్మాణం చక్కగా పూర్తయినప్పుడు 2000వ సంవత్సరం లోగా అమెరికా 10 లక్షల వీసాల చమురు పొదుపు

చేసుకోగలదని భావిస్తున్నారు.

ఈ కొత్త ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీని జపాన్ లో తయారైన ఒక వ్యానుకీ, వోల్ క్యాజన్ రాబిల్ అనే ఒక వాహనానికి అమర్చి పరీక్షించారు. అయితే, మామూలు కారుకు అమర్చినట్లయితే, ఇది ఇంకా బాగా పని చేయగలదట. ఈ బ్యాటరీ తయారీకి 1 కోటి 60 లక్షల డాలర్లు ఖర్చయింది.

ఈ బ్యాటరీని చార్జి చేయటానికయ్యే ఇంధన వ్యయం ఆయా రాష్ట్రాలలో కరెంటు చార్జీలనుబట్టి ఉంటుంది. అమెరికాలో

కరెంటు చార్జీ సగటున కిలోవాట్ కి 5 సెంటులు ఉంటుంది. వోల్ క్యాజన్ రాబిల్ అనే వాహనంలో సలుగుడు చొప్పున - కిలోవాట్ కి 5 సెంటులు లెక్కన 240 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేసినట్లయితే పెట్రోలు ధరకు సమానంగా ఖర్చు అవుతుంది. (ప్రస్తుతం అమెరికాలో పెట్రోలు ధర గ్యాలన్ 1.25 డాలరు చొప్పున ఉన్నది.)

ఈ బ్యాటరీ నిర్మాణం ఈ శతాబ్దిలో ఒక ముఖ్యమైన పరిణామం అనాలి.

చెయ్యకు! రామాకి ఏదన్నా అయితే ఆ తర్వాత ఎన్నుకున్నా లాభం లేదు!"

ఆ మాటతో సీత కాస్త జంకింది.

"సుందరి! మీ అత్తగారికి చెప్పావా?"

"లేదు! అవన్నీ నేను మానుకుంటాను. ముందు రామాకి ఆపరేషన్ చేయించు!"

మరో మాటకు ఆస్కారం ఇవ్వకుండా వెళ్లి పోయింది సుందరి.

మర్నాడు పొద్దున వెంకట్రావు వేపరు చదువుకుంటుంటే అతని తగ్గరికెళ్లి -

"ఏవండీ! ఇవ్వాలి మన ప్రయాణంలేదు!"

అంది సుందరి.

వెంకట్రావు హాయిగా వూసరి పీల్చాడు.

"ఉం... సరే!" అన్నాడు వేపరు లోంచి

తలెత్తకుండానే.

"మరి మీరిచ్చిన వెయ్యి రూపాయలు సీత కిచ్చాను!" అంటూ జరిగిన విషయం చెప్పింది.

"సరే... సరే!" అన్నాడు వెంకట్రావు.

ఇంటి విషయాల్లో జోక్యం చేసుకోవటం అతనికి మొదటి నుంచీ ఆలవాటులేదు.

తల్లి, భార్య చెప్పిన మాటలకల్లా తలాపుతుంటాడు.

సుందరి చెప్పిన విషయాన్నిగూర్చి పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. 'సరే' అని వూరుకున్నాడు.

కాని వంటింట్లో కూర్చుని కూరలు తయారుచేస్తున్నా కమాక్షమ్మ ఆ మాటలు విని చరచరా కోడలు దగ్గరికిచ్చింది.

"ఏవీ! వెయ్యి రూపాయలు దానికిచ్చావా! నాకు చెప్పకుండానే! ఎంత డైర్యమే నీకు! ఇవ్వాలి ప్రయాణం ఎలాగనుకున్నావు?"

"అదికాదత్తయ్యా!" అంటూ రామ్మా పరిస్థితి చెప్పబోయింది... కాని ఆవిడ వినిండుకో లేదు.

ఈ రోజుడ మాసీ వెంకట్రావు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇప్పటివరకూ ఈ విషయం తల్లికి కూడా తెలుసనుకున్నాడు. కాని తల్లికి చెప్పకుండా సుందరి ఇచ్చిందని తెలిసేసరికి ఇక ఆక్కడ

40

మన వడికోసం

వుండలేకపోయాడు.

ఇటు భార్య, అటు తల్లి ఎవరికి చెప్పగలడు! అందుకే అక్కడినుంచి లేచి నెమ్మదిగా లోపలికి జారుకున్నాడు.

కామాక్షమ్మ సుందరిని ఇలాకా లిట్టిపోస్తూనే వుంది.

"ఏదో వందా, యాభై ఇమ్మకుంటారుగానీ, వెయ్యి రూపాయలు తీసికెళ్లి దాని చేతిలో పోస్తావా! అందునా ఇవ్వాలి ప్రయాణం పెట్టుకుని! బుద్ధుల్నిబట్టే రాతలుంటాయి! ఇటువంటి దరిద్రపు బుద్ధులండబట్టే మా ఖర్చు ఇలా కాలింది!"

అత్తగారి తిట్లు ఒకవైపు దుఃఖాన్ని, ఒకవైపు కోపాన్ని కలిగిస్తున్నా అన్నీ భరించి తన పని తమ చేసుకోసాగింది సుందరి.

పది రోజులు గడిచాయి!

ఒక మనిషిని మాటలతో ఎంత చిత్రహాసం పెట్టవచ్చో ఈ పదిరోజుల్లో అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకుంది సుందరి.

రోజూ ఇంటికి ఎవరో ఒకరు వచ్చేవారు!

వాళ్ల దగ్గర కామాక్షమ్మ సుందరిని తిట్టిపోసింది, వాళ్లు కామాక్షమ్మని ఓదార్చేవారు! రోజూ ఇదో పాట అయిపోయింది!

"దానికనలు పిల్లలం లేనే ఇష్టంలేదనివా! ఎవరన్నా వుంటారా ఇలా? మా కర్మకోర్డి మాకు దాపురించింది! ఏ జన్మలో చేసుకున్న పాపమో కానీ, మనవడిని ఎత్తుకునే అదృష్టం లేదు నాకు" కామాక్షమ్మ కళ్ళో తుడుకుంటూ అనేది.

అవతలి వాళ్లు - "నువ్వు కాబట్టి ఇన్ని కష్టాల్ని భరిస్తున్నావు! ఇదే ఇంకో అత్తయితే ఈపాటికి కోడల్ని తరిమేసి కొడుక్కి మళ్ళీ పెళ్లి చేసేది. ఏం చేస్తాం! నువ్వు మంచి దానిని కాబట్టి పరిపోయింది. ఊరుకో!" అంటూ ఓదార్చేవారు.

ఈ మాటలు విని, వినీ సుందరి మనస్సు తూట్టు పడింది.

రామా ఆరోగ్యంగా తిరిగొచ్చాడు. అదే సుందరికి కాస్త శాంతినిచ్చింది. వాడితో కాస్తేపు కబుర్లు చెప్పి అనందపడదామన్నా కామాక్షమ్మ రామాని గుమ్మం ఎక్కినివ్వటం లేదు.

ఇంటి నరకం రోజురోజుకీ ఎక్కువవు తోంది.

సుందరి భరించలేకుండా వుంది.

రోజూ ఇరుగు పొరుగు వాళ్ల మాటలు, అత్తగారి సాధింపులు వింటూ కాస్త, కాస్త చచ్చే కన్నా ఒకేసారి చస్తే తనకీ హాయి! వాళ్లకీ తన అడ్డు తొలగిపోతుంది.

ఒకరోజు బజారుకెళ్లి నిద్రమాత్రమి తెచ్చుకుని వేసుకుంది.

"వచ్చే జన్మంటూ వుంటే ఆడదానిగా మాత్రం పుట్టించకు భగవంతుడా!" అని దేవుడిని ప్రార్థిస్తూ కళ్ళు మూసుకుంది.

మళ్ళీ సుందరి కళ్ళు తెరిచేసరికి ఎదురుగా అత్తగారు కనిపించింది! ఆవిడని చూసి సుందరి ఆశ్చర్యపోయింది!

"ఇదేమిటి? తను చావలేదా! తనకాదృష్టం కూడా లేదా!" అనుకుని నిర్భయంగా కళ్ళు మూసుకో బోతున్న సుందరిని చూసి -

"ఎంత అపూయిత్యం చేశావే తల్లీ! ఇంకో రెండు మాత్రలు ఎక్కువ" మింగివుంటే ఏమయ్యేది? పెద్దదాన్ని ఏదో నా బాధకోర్డి అన్నానే అనుకో! అంతలోనే ఇలా చెయ్యాలా! నువ్వు మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచేవరకూ నా మనసు మనసులో లేదనుకో! ఆ ఏడుకొండలవాడి దయవల్ల ఆపడ గట్టెక్కింది! నా మాటలేవీ మనసులో పెట్టుకోకే సుందరి!" అంటూ సుందరి చెయ్యి పుచ్చుకుంది కామాక్షమ్మ.

సుందరి అత్తగారివేపు ఆయోమయంగా చూసింది.

"సుందరి ఇంకో శుభవార్త విన్నావా! డాక్టరమ్మ చెప్పింది, నీకు మాడో నెలం!" అంది సంబరపడుతూ.

సుందరికిది కరో, నిజమో తెలియనంత ఆశ్చర్యం కలిగింది!

41